

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

Gmina *Dobrzany* w obwodzie brzeżańskim obowiązała się po wieczne czasy dla założenia regularnej szkoły parafialnej u siebie, budynek szkolny pod N. 10. utrzymywać zawsze w dobrym stanie, dostarczać porządki szkolne, czuwać nad oświadczeniem szkoły, dostarczać potrzebnego na opał szkoły drzewa, a nakoniec płacić każdoczesnemu nauczycielowi, który ma oraz pełnić służbę diaka, rocznie 100 złr. w. a. gotówką.

Podobnie obowiązała się gmina *Niemiacz* w obwodzie złoczowskim celem zaprowadzenia u siebie regularnej szkoły parafialnej, ofiarowany na cele szkolne dom pod N. 24. w przeciągu 2 lat stosownie przyrzadzić i nadal zawsze w dobrym stanie utrzymywać, dostarczać porządki szkolne, zajmować się czyszczeniem szkoły, dostarczać na opał szkoły rocznie 3 kubicz. sągów miękkiego drzewa, a nakoniec każdoczesnemu nauczycielowi, który ma oraz pełnić służbę diaka za pobieraniem zwykłych, na 28 złr. 79³/₁₀ c. w. a. obliczonych dochodów, płacić rocznie 60 złr. w. a. gotówką i odstąpić mu także do użytku położony przy szkole ogród rozległości 110 sążni kwadratowych.

Oprócz tego ofiarował gr. kat. pleban miejscowy *x. Grzegorz Brykiewicz* na czas swego terażniejszego plebaństwa na opał szkoły rocznie 4 fur miękkiego drzewa na piłu, a gmina obowiązała się, to drzewo w dworskich lasach w Podkamieniu zrębywać i do szkoły przystawiać.

Okazaną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty ludu wiejskiego podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Z c. k. galicyjskiego Namiestnictwa.

Lwów, 31. października 1865.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 17. listopada r. b. mianować najtąskawiej c. k. szambelana *Dr. praw Edwarda Jellachicha de Buzim* radcą nadwornym i referentem kr. kroacko-slawońskiej kancelaryi nadwornej z równoczesnym charakterem zastępcy kanclerza nadwornego.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 21. listopada.

Pomimo wszelkiej sympatii dla narodowości węgierskiej, przechyla się przeciw większa część dzienników angielskich w kwestyi *austryacko-węgierskiej* bardziej do zapatrywania się Austrii niż Węgier. W takim duchu przemawiał niedawno *Herald*, w takim samym odzywa się teraz *Morning Post*. „Baron Eötvös i jego przyjaciele — powiada ten dziennik — ogłosili program Whigów węgierskich. Jestto stara historia; żądają oni bilu, całego bilu, i nie jak tylko bilu. Lękamy się bardzo, że takie postępowanie nie doprowadzi do pojednania. Rząd austriacki okazał, że pragnie słusznego porozumienia się, ale nie jest on jeszcze w takim kłopotcie, by musiał bezwarunkowo kapitulować. Byłoby nam przykro, gdyby nas rozumiano w taki sposób, jakobyśmy przemawiali za zredukowaniem historycznych praw Węgier, gdyż sami niegdyś występowaliśmy gorąco w ich obronie. Alez tu nie idzie o to tylko, co ma być prawnie bronione, lecz także i o to, co może być praktycznie osiągnięciem.”

Jak już donosił telegram, usiłuje *La France* zaprzeczyć pewnym pogłoskom niepokojącym o *mniemanych zachciankach Francji względem powiększenia swego terytorium*. „Francja — powiada ten dziennik — nieobjawiła nigdy podobnych chęci w ciągu ostatnich lat piętnastu, gdy groźne wypadki zakłócały pokój europejski, a jeźli najnowsze wycieczki hrabiego Bismarka do Paryża i Biarritz nastąpiły powód do fałszywych domysłów, niemożna przecież w rozsądny sposób przypuszczać, iż pruski minister został powołany przez Cesarza, lub z polityki francuzkiej mógł czerpać otuchę do oświadczeń. Francuzka polityka pokojowa czyni takie przypuszczenia niepodobnemi. Francja okazała się tak w wojnie rosyjskiej jak i włoskiej bezinteresowną, a Sabaudyi i Nicey żądała w interesie własnego bezpieczeństwa dopiero wtedy od sąsiedniego państwa, gdy ono nad miarę wzrosło, i podobało mu się swoją sytuację wbrew przyzwoleniu i radzie Francji gwałtownie zmienić i złamać traktat, który obdarzył je przepyszną prowincją.” W kwestyi Księstw upatruje Francja również tylko sprawę europejską; nie chce ona żadnego powiększenia terytorium i nieżąda żadnego przekształcenia karty europejskiej, i tylko, jeźliby inne główne mocarstwo zacheciało zakłócić w awanturczy sposób warunki porządku europejskiego, zastosowałaby ona postępowanie swoje do wymagań sytuacji i przywróciłaby gwarancje utrzymania równowagi.

Posiedzenie sejmku związkowego z 18. b. m. było wyłącznie poświęcone sprawie Księstw nadelbiańskich. Austria i Prusy oświadczyły wspólnie, że zastrzegają sobie zwołać stany holsztyńskie, gdy uznają, iż nadeszła odpowiednia ku temu pora, i że nieuwzględniają za rzecz stosowną przystępować teraz do obrad nad wcieleniem Szlezwiku do związku niemieckiego. Prócz tego zaproponowały Austria i Prusy, ażeby wniosek średnich państw niemieckich odesłany został do wydziału holsztyńskiego. Wniosek obudwu głównych mocarstw niemieckich przyjęty został 8 głosami przeciw 7. Średnie państwa oświadczyły po tem głosowaniu, że pod zastrzeżeniem prawa związku w kwestyi sukcesyjnej rezygnują na dalszą obradę nad ich wnioskiem w sejmie związkowym.

Z Indyi donoszą, że pułkownik *Bruce* zawarł 14. b. m. *traktat pokoju z Butanem*. — Natomiast wzmagają się zawikłania między *Francją i Madagaskarem*. Ponieważ Havasy nastawali na to, ażeby francuzki komendant stacyi *Tricault* wydał traktat zawarty między Francją i Madagaskarem w zamiarze podarcia go, i żeby Francja zrzekła się wszelkich praw do Madagaskaru, odjechał *Tricault* napowrót, odmawiając przyjęcia wynagrodzenia pod takimi warunkami.

Jak donoszą z państwa *La Plata*, starają się reprezentanci kilku mocarstw europejskich przywieść do skutku zawieszenie broni między sprzymierzonymi i Paraguayem celem przygotowania pokoju.

Przy całej swej łagodności względem stanów południowych stara się przeciw prezydent *Johnson* o to, ażeby *właściwy cel wojny* prowadzonej przeciw południowi nie został chybiły. Sławny abolicjonista *Henry Ward Beecher* miał rozmowę z *Johnsonem*, w której tenże bardzo otwarcie się wyraził. Oświadczył on, że żaden ze stanów niegdyś huntuńczych niebędzie przypuszczony do dawnego stanowiska swego w unii, jeźli wprzód nieprzyjmie poprawki wniesionej do konstytucyi i nieprzyrzecze zupełnej opieki uwolnionym murzynom.

Zaburzenia na wyspie Jamaice zostały energicznymi środkami przytłumione. Przeszło 200 huntuńczyków rozstrzelano lub stracono; przywódzca *Pawel Bogle*, i sprawca powstania *Gordon* zostali skazani na śmierć. W *Kingstonie* nastąpiło kilka arresztowań; ale wszystko było spokojne w chwili odejścia poczty (25. października). Wojsko i milicya były się dobrze. Co do źródła i innych szczegółów powstania są doniesienia wcale jeszcze niejasne. Jak słyhać, nastąpił wybuch zawcześniej, i został spowodowany arresztowaniem jednego ze spiskowych, który miał odgrywać rolę w powstaniu, naznaczonem na Boże Narodzenie. Opowiadają, że od dłuższego już czasu objeżdżała kraj znaczna liczba osób, między temi niektóre z bardzo znacznym wpływem, które przemawiały w zgromadzeniach publicznych o krzywdach wyrządzonych murzynom, a osobliwie przedstawiały ucisk podatkowy. To wzburzyło lud i powzięto zamiar wymordować białych mężów i dzieci, ziemie ich zabrać, a kobiety trzymać w niewoli. Gdyby przedwczesny wybuch w *Morant-Bay* nie był odkrył cały spisek, byłiby około Bożego Narodzenia powstałi murzyni na całej wyspie i — jak utrzymują — wymordowali wszystkich białych i zamożniejszą klasę murzynów.

Monarchia Austriacka.

Lwów, 20go listopada. (*Posiedzenie rady miejskiej*.) W sobotę miała Rada miejska nadzwyczajne posiedzenie. Przewodniczący, p. burmistrz zawiadomił Radę urzędownie o dokonanych wyborze *Agenora hr. Gołuchowskiego* na posta z miasta Lwowa, i nadmieniał, że obowiązkiem będzie komitetu wyborców zawiadomić o tem wybranego, i w razie gdyby przyjął wybór — poczynić ze strony Rady dalsze kroki. *P. Chyliński* wniósł, aby w takim razie wyborcy jak najliczniej złożyli mu swoje powinszowania. Rada jednak zgodziła się na uwagę p. *Szaskiego*, że to nie może wyjść z uchwały Rady miejskiej, lecz należy zostawić to wyborcom i komitetowi wyborczemu.

Potem uchwalono kilka spraw bieżących, jako to: 1. Przedsiębiorcom ukończonej już budowy koszar *kiesielkowskich* *Józefowi Wiedeniowi* i *Gallowi* wydać kaucyę 1800 złr. 2. Sierocie po kontrolorze kasy miejskiej, *Agnieszce Maryi Fiszkiewiczównie*, dać wsparcie jednoroczne 50 złr. 3. U pana *Namiestnika* zażądać jeszcze raz zwrotu zabranych w r. 1848 12 rur działowych miejskich. Rury te spiszowe, ozdobione po kolei wizerunkami 12 apostołów, mają jedynie wartość pamiątkowa. Dwie z nich zaginęły gdzieś w arsenalach od tego czasu. Trzynasta, ozdobiona wizerunkiem *Chrystusa* rozpadła się na dwa kawały. Jego *Exc. pan Namiestnik* zwiedzając archiwum miejskie, na wzmiankę o tych rurach przyrzekł zwrócić je miastu. 4. Uchwalono dalej upatrzeć stosowne miejsce i wybudować umyślną kamienicę na pomieszczenie szkoły trywialnej u św. *Anny*, rozszerzyć się mającej do 4ch klas

w obu oddziałach: męzkim i żeńskim, gdyż dotychczasowe wynajmowanie lokalów prywatnych na szkoły szkodzi tylko przynosi miastu. Nowy budynek me uwzględnić i gymnastykę.

Przy tej sposobności wezwał pan *Dabrowski*, aby wysłano komisję do lokalu szkoły św. Elżbiety, gdzie się porysowały ściany i powały.

Pan *Jabłoński* biorąc powód z niewczesnej manipulacji przy formowaniu spisów wyborczych i wydawaniu kart legitymacyjnych. zażądał, aby magistrat funkcję tę powierzył zaraz albo osobnemu urzędnikowi, albo osobnemu biuru z obowiązkiem prowadzenia spisów w nieustannej ewidencji, aby nie zachodziły żadne nieporządki. Pan burmistrz zawiadomił, iż na przyszłość nieporządki żadne nie będą zachodzić, gdyż operatem wyborczym zajmie się biuro prezydialne, a utrzymywaniem spisu podatkujących w ciągłej ewidencji utworzyć się mające biuro statystyczne. P. *Jabłoński* pomimo tego oświadczenia obstaje przy swoim wniosku.

Pan *Wild* wniósł, aby celem regularnego przeprowadzenia wyborów nowych do rady miejskiej rada terażniejsza wysadziła na przyszłym już posiedzeniu komitet dla uczynienia inicjatywy.

Trzy ostatnie wnioski odesłano do sekcji, i asygnowano w końcu koszt preliminarzem tegorocznym nie objętych dwóch lamp i jednego kandelabra gazowego.

Posiedzenie skończyło się o godzinie 8.

△ **Wiedeń**, 18. listopada. (*Zawieszenie parlamentu austriackiego.*) Po przedstawieniu prawdziwego stanu rzeczy, jakie poczta wieczorna wiedeńska z dn. 16. b. m. zamieściła, utrzymane będzie i utrzymywane być musi zawieszenie reprezentacji państwa, jeżeli nie mają być na nowo rozpoczęte eksperymenty uznania zaoczności, a to dopóty, dopóki taka tylko reprezentacja będzie możliwa jak ta, co przed Schotenthorem istniała, a którą reprezentanci sami, jak świadczą mowy lewicy, należycie osądzili. Dla tego też zawieszenie prawa o reprezentacji państwa ustać musi w chwili, w której okaże się możliwość przeprowadzenia prawa dziś zawieszzonego. Każdy zaprawdę obywatel państwa austriackiego ma prawo domagania się przeprowadzenia i urzeczywistnienia ustawy zawieszzonej, lecz żaden Austriak, ani żaden szczepek ludu austriackiego nie ma obowiązku uznania reprezentacji państwa, która powstała bez poprzedniego wykonania koniecznych praw bytu swego. Reprezentacja państwa, taka jaką dotąd posiadano, była to tylko fikcja a raczej antycypacja, był to fakt, który dla uprawnienia swego potrzebował dodatkowej ratihabicyi, która właśnie nie nastąpiła. Artykuł wyż powołany Poczty wieczornej wiedeńskiej tłumaczy bardzo dobrze zawieszenie, mówiąc: „Art. VI. patentu lutowego oznajmia, iż całość praw dawniejszych, praw znów do życia powołanych i nowo ogłoszonych praw zasadniczych stanowi konstytucję państwa; prawa nowo ogłoszone są zatem częścią tylko konstytucji, równie jak ustawa konstytucyjna węgierska jest tylko częścią ustawy konstytucyjnej państwa. Konstytucja lutowa dla tego tylko nie stała się prawdą w całej rozciągłości, ponieważ, jak manifest z dn. 20. września uznaje, brakuje zasadniczego warunku, zgody między całością praw zasadniczych a ich częściami.“ Zgody zaś tej między prawem o reprezentacji państwa a ustawą konstytucyjną węgierską, dotąd jeszcze nie ma. Postaranie się o tę zgodę jest pierwszym i najważniejszym zadaniem rządu, jeżeli konstytucja lutowa, według własnych jej premisów i oznaczeń, stać się ma żywotną i przeprowadzona być ma. Dla dopięcia tego celu manifest cesarski i patent z dn. 20. września wytknęły drogę, która nie tylko odpowiada ogólnym zasadom konstytucyjnym, lecz która jedynie według patentu lutowego obrona być może. Zawieszenie reprezentacji państwa jest zatem środkiem ku podniesieniu życia konstytucyjnego dotąd zlokalizowanego, do powszechności wszystkie ludy państwa obowiązującej, zadanie to wymaga jednak czasu obliczyć się nie dającego i dziwnem byłoby żądanie oznaczenia terminu zawieszenia do pewnego dnia lub pewnej godziny. Z żądaniem tem wystąpiła *Presse* w artykułach z dn. 7. i 8. b. m., zaś Poczta wieczorna wiedeńska w przedstawieniu rzeczy z dn. 16. jasno wykazała, iż termin zawieszenia z góry oznaczony być nie może. Ze pogląd ten rządu nie jest przyjemny stronnikom przeszłego systemu, dowodzą to namiętne ich repliki, w których znachodzimy wprawdzie mnóstwo zarzutów bezzasadnych czynionych rządowi, ale nie takiego, nie znajdujemy, coby zdołało osłabić argumenta poczty wieczor. wied. *Presse*, przeciwko której wymierzony był artykuł poczty wieczornej wiedeńskiej, dała znów świetny dowód gruntowności, z jaką polemizować zwykła, w gorliwości zaś swej potrafiła o rzekomo niejasne wyrażenie „w duchu praw“, tym sposobem zaś *Presse* dowiodła, iż najwyższe pisma odręcznego z dnia 20. października 1860 r. do nadwornego kanclerza węgierskiego wcale nie czytała. Taka płytkość w kwestyi tak ważnej jest zaprawdę nie do pojęcia! Zaś *Neue fr. Presse* wystąpiła z obszernym wywodem w obronie fałszywego zupełnie twierdzenia, iż konstytucja lutowa, to jest statut o radzie państwa, ogłoszona została uroczystie jako ustawa zasadnicza państwa, i że ślubowano stanąć w jej obronie z całą potęgą i siłą. Ślubowanie to nie odnosi się jednak do samego statutu o radzie państwa, lecz do ustawy zasadniczej państwa jako całości wszelkich praw zasadniczych, odnosi się więc i do praw zasadniczych konstytucji węgierskiej, które jednak dopiero na drodze dyplomem październikowym wskazanej, jako część integralna konstytucji państwa, do harmonii i zgody z całością doprowadzone być muszą. Mówią następnie, iż i ordynacje krajowe są częścią

konstytucji państwa, a zatem także zawieszono byćby powinny. Tak nie jest. Ordynacje krajowe nie są w sprzeczności z żadnym z praw zasadniczych w Art. VI. patentu lutowego wskazanych, działalność ich nie zależy więc od żadnej poprzedniej zgody. Lecz tu i *Presse* woła, że prawo młodsze ustąpić powinno prawu starszemu! Na tak umyślne przekręcanie prawdziwego stanu rzeczy odpowiadamy, iż tu nie idzie wcale o to, ażeby prawo jakie ustąpiło, ale po prostu idzie o to, ażeby prawa wszystkich krajów, dyplomem październikowym i patentem lutowym zagwarantowane, aktywowane zostały na drodze jawnie przekazanej najwyższemu pismem odręcznym z dnia 20. października 1860 i patentem z dnia 26. lutego 1861 roku. Następnie mówią, iż porzucenie prawne obrazone być ma z powodu, iż obrano inną drogę ku załatwieniu sprawy konstytucyjnej. Jeżeli zaś przekonano się: iż poprzedni sposób postępowania zamiast zbliżyć oddala od załatwienia kwestyi, od którego to załatwienia zbawienie monarchii zawisło, na ten czas sądzimy, iż opuszczenie drogi poprzedniej konieczną było powianością. Zresztą jako dowód, iż droga poprzednia nie była właściwą, dodać jeszcze można, iż z każdym rokiem zmniejszało się współdziałanie ludów w delegowaniu posłów do rady państwa, że przyciągnięcie do rady państwa pewnej części reprezentantów Siedmiogrodu nastąpiło jedynie w skutek okrojowań daleko sięgających, że rada państwa sama w ostatniej swej kadencji postępowanie to potępiła, postępowanie więc takie nadal stało się nie możliwym. Co zaś dotyczy *Ostdeutsche Post*, ta wycytała zupełnie nowe punkta oparcia w artykule poczty wieczornej wiedeńskiej. Nie dziwi nas to wcale, bo *Ostdeutsche Post* staje bez skrupułu w opozycji przeciw obecnemu rządowi, nie czytając i nie uwzględniając wcale najważniejszych aktów politycznych, które prawem dla rządu być muszą. *Ostdeutsche Post* ma się za coś bardzo wielkiego, my zaś pozwolimy sobie zwrócić jej uwagę, iż te same punkta oparcia wysuwają się w logicznym następstwie myśli z cesarskiego manifestu z dnia 20. września, a że nie będzie w przyszłości, jak się *Ostdeutsche Post* obawia, żadnej konfuzji w prawie publicznym, za to poręcza zapewnienie rządu kilkakrotnie powtórzone, iż polityczne usiłowania ministerjum znalazły żywą podstawę w realnych stosunkach i potrzebach ludów Austrii.

Wiedeń, 19. listop. (*Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.*) Najj. Pan przybył wczoraj o godzinie 9tej przed południem z Schönbrunnu do Wiednia i przyjmował o godz. 10tej p. ministra finansów hrabiego Larisch-Mönich. Cesarz Jegomość odbył potem konferencję z hr. Mailathem i hr. Esterhazym, odbierał relacje panów ministrów, koło południa udzielał kilka osobnych audyencji a po godz. 2giej odjechał do Schönbrunnu.

Jego Cesarzew. Mość Arcyksiążę Ludwik Wiktor przybył tu wczoraj o godz. wpół do 10tej z Salzburga i wysiadł w burgu cesarskim. Ich Cesarzew. Moście Arcyksiążę Franciszek Karol i Arcyksiężna Zofia wracając z Salzburga przybyli wczoraj o godz. wpół do 4tej do Penzing i udali się do Schönbrunnu. Najj. Pan oczekiwał na przybycie Ich cesarzew. Mości.

Ich C. Wys. Arcyksiążę Albrecht z rodziną, Arcyksiążę Rainer z małżonką, Arcyksiążę Wilhelm, Księżę Kajetan neapolitański i Księżę Filip wirtemburski z małżonką przenieśli się wczoraj z Weilburgu do Wiednia.

Kr. węgierski Tawernik Paweł Sennyey przybył tu dziś o wpół do 2giej pociągami pospiesznym z Pesztu i wysiadł w hotelu pod rzymskim cesarzem.

Belgia.

Bruxela, 6. listop. (*Stan zdrowia Króla. — Rozprawy w izbie.*) Urzędowe wiadomości, które telegraf przyniósł dziś z Ardenne, donoszą, że Król miał zeszłej nocy sen spokojny, i że stan zdrowia jego w ogóle się polepszył. W kołach dworskich nie zdaje się panować żadna obawa. Król spodziewany jest z Ardenne jutro lub pojutrze. — Izba deputowanych przyjęła dziś jednogłośnie budżet finansowy, odliczywszy tylko głos deputowanego z Antwerpii.

Włochy.

Florencya, 18. listopada. (*Otwarcie parlamentu.*) Dziś parlament został otwarty. Król w mowie tronowej przypominał, że w Turynie wyrzekł słowa zachęty i nadziei, temi samymi słowy przemawia w Florencyi, gdzie wszystkie przeszkody przywrócenia autonomii będą usunięte. Mój rząd przez uszanowanie dla papieżstwa i w interesie religii rozpoczął negocjacje, które zostały zerwane, ponieważ zdawały się uwłaczać prawom korony i narodu. Czas i prąd wypadków załatwią kwestję między Włochami a papieżstwem. Musimy zostać wiernymi konwencji wrześniowej, którą Francja wykona w ustanowionym terminie i na ten z łatwością teraz oczekiwać możemy.

Sytuacja polepszyła się znacznie. Król wspomina o pomyślnych stosunkach z zagranicą o uznaniu przez Hiszpanię, Bawaryę i Saxonię. Włochy zajmą miejsce między wielkimi państwami Europy, przyczyniając się, aby sprawiedliwość i wolność odniosły tryumf.

Wspomina o szczęśliwym rezultacie, który wolność sprawiła we Włoszech. Ministerjum przedłożyło projekta ustaw względem uzupełnienia jedności w nauce i polepszenia kredytu. Trudno zaprowadzić równowagę w finansach bez redukcji wojska; boleśnem

jest żądać nowych ofiar, ale patriotyzm i lud nie zostawią nas w niebezpieczeństwie.

Rozdzielicie ciężary ile możności jednostajnie, zmniejszając oraz wydatki publiczne. Włochy muszą oczyścić się z gruzów przeszłości. Będziecie naradzać się nad oddzieleniem kościoła od państwa i nad zniesieniem korporacji religijnych; nie nie zniszczy dzieła ludu. Nowe walki są nieuniknione. Synowie Włoch zgrupują się około mnie; potęga i cywilizacja Włoch utrzymają przewagę. Roztropność narodu ocali prawa i honor Włoch. Na drodze polityki narodowej trzeba postępować otwarcie. Ufając miłości mego ludu i sile mojej armii nie zaniedbam niczego dla dokonania dzieła, które naszym potomkom przekazemy ukończone.

(*Różne wiadomości.*) Co do pilnowania granicy potwierdza się, że rząd włoski rozkazał dowódczom swoich wojsk unikać wszelkiego sporu z wojskiem papieskim, i że rząd papieski nie postawi swego wojska tuż na granicy, lecz w pewnej odległości.

Włoski minister sprawiedliwości wydał okólnik do władz z żądaniem przedłożenia sprawozdań względem zmiany podziału dycezyi. Włochy mają 241 biskupstw.

Niemcy.

Poznań, 16go listopada (*„Dziennik Poznański“* upomina emigrację polską), aby się wstrzymała od nowej zamierzonej nie doręczności, ponieważ znowu zaczęto robić przygotowania celem utworzenia nowego demokratycznego komitetu centralnego z utrzymaniem dawnego politycznego programu. Dziennik Poznański nazywa to przedsięwzięcie anachronizmem, który opiera się tylko na błędnym pojęciu charakteru nowej emigracji. W tym względzie organ narodowy poczytuje sobie za powinność, jaką nakazuje mu jego dotychczasowe postępowanie, położyć tamę złudzeniom, jakim oddaje się emigracja co do swego teraźniejszego znaczenia i przyszłego powołania. Jest to wielkim błędem, pisze *Dziennik*, że wychodźcy po ostatnim polskim powstaniu, biorą sobie za wzór emigrację z roku 1831, i chcą jak ona reprezentować polityczne interesy narodu. Dawna emigracja ukończyła swoje zadanie, nowa zaś, tak ze względu na żywioły, z których się składa, jak ze względu na zmianę stosunków w krajach polskich, i zwrot ducha narodu nie może rościć sobie żadnego prawa do przewodniczenia w polityce. Wszystkie warstwy ludu tak dobrze pojęły swoje teraźniejsze stanowisko, i tak dobrze wiedzą, czego od przyszłości oczekiwać mają, iż nie potrzebują żadnej moralnej opieki z zewnątrz. Zamiast zajmowania się polityką, naród potrzebuje wypoczynku dla wytchnienia po ostatnich kłękach. *Dziennik* potępia czynny dla wytchnienia wszelkie związki Polaków za granicą, jako całkiem niepożyteczne, zwłaszcza iż mogłyby służyć chyba do przywrócenia nędzy w kraju. Jeżeli emigracja ma tworzyć związki dla zapewnienia sobie egzystencji materialnej, tego nikt nie zgani; jeżeli będzie się starała, aby młodzi z wychodźców wykształcili się w jakowej gałęzi, to kraj uzna z wdzięcznością, ale po za ten cel ani kroku stawiać nie wolno.

Rosya.

(*Reskrypt najwyższy do cesarskiego towarzystwa wolnego ekonomicznego.*) Założycielka wolnego towarzystwa ekonomicznego Cesarzowa Katarzyna II., wzięwszy je w roku 1765 pod szczególną swą opiekę, w reskrypcie swoim wyraziła, że „praca członków towarzystwa za pomocą Boską wynagrodzoną będzie im i potomkom ich własnym ich pożytkiem“. W ciągu stuletniego istnienia swego towarzystwo nie tylko że odpowiedziało oczekiwaniom wysokiej swej założycielki, ale przez publiczne prace swoje nabyło prawa do wdzięczności Rosyi. Dawszy początek poznawaniu u nas potrzeb prawidłowego gospodarstwa wiejskiego, ono ciągle czuwało nad stopniowym rozwijaniem tegoż, a badaniami swemi i instrukcjami głównie przyczyniło się do ulepszenia różnych gałęzi jego, i prócz materialnych korzyści ludności wiejskiej starało się szerzyć między ludem naukę czytania i pisanie, oraz szczepienia ospy ochronnej, do wprowadzenia czego pierwsze przedsięwzięto kroki. Oddając zupełną słusność tak pożytecznej przeszłej działalności towarzystwa, jestem przekonany, że i nadal przy nowych warunkach bytu ekonomicznego Rosyi, będzie ono działać skutecznie dla dobra drogiej naszej ojczyzny, i przez to zachowa stałe nasze zadowolenie. Na oryginalne własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

Alexander.

W Carskim Siole, 31. października 1865 r.

(*Zwinięcie wojskowo-policyjnego zarządu i komisji śledczej w Berdyczowie.*) Z rozporządzenia dowodzącego wojskami okręgu wojennego kijowskiego zwinięte zostały w Berdyczowie dotychczasowy zarząd wojskowo-policyjny i komisja śledcza wojskowa, które otrzymały polecenie zdać akta do 15. października; od tejże daty ustala wypłata dyet prezesowi i członkom komisji śledczej.

(*Wiadomości z Taszkentu.*) Do Rus. Inw. piszą z Taszkentu, że stan rzeczy tam się nie zmienił; żadne nieporozumienie lub zajście nie miało miejsca z mieszkańcami, którzy ciągle okazują wszelką uprzejmość dla Rosyan. — 30. sierpnia gubernator obwodu Turkiestańskiego wyprawił uroczystość ludową, która była bardzo efektowna. Zgromadzenie ludu wynosiło około 30 tysięcy, a nie było najmniejszego wypadku. Bucharcy toczą walkę z Kipczeniami, która osłabiła obie strony. Emir Buchary, znajdujący się z głównymi siłami w Kokanie, wystąpił przeciwko Kipczakom tylko

część swego wojska, co dało tym ostatnim niejaką przewagę. Tymczasem Emir odebrał wiadomość, że Szagri-Sjabsz widząc, iż interesa Emira w Kokanie stoją nie bardzo dobrze, swoim zwyczajem zbuntował się; z tego powodu Emir posłał do Buchary swoją piechotę, i jak słyhać, wkrótce sam ma tam pociągnąć. Słyhać także, że on zamierza wyprawić do gubernatora Turkiestanu solenne poselstwo, co jeżeli nastąpi, będzie to już trzecie poselstwo bucharskie do generała Czerniajewa. W ogólności Emir jest bardzo grzeczny dla gubernatora. Raz gubernator, otrzymawszy doniesienie, jakoby dwóch jeńców rosyjskich znajdowało się w obozie Emira, polecił napisać do Taksaby, aby ich zwrócono. List posłany był przez dwóch posłańców Kirgizów. Emir zapewne wziął tych posłańców za ludzi przybliżonych do generała Czerniajewa, pokazywał im swą artylerję i obdarzył kosztownymi sukniemi. Jeńców rosyjskich nie okazało się, i Taksaba, na dowód tego, przysłał przez tychże posłańców żołnierza-tatara, który dezertował przed kilkoma dniami z Czynazu. Koczującym na pograniczu Kirgizom ogłoszono, że narówni z Rosyanami mają uiszczać podatek, dając po jednym baranie od szalasu; podatek ten, jak słyhać, będzie pobierany od tej jesieni, i wyniesie około półtora tysiący. Osiedla zaś ludność, o ile wiadomo, w roku bieżącym nie będzie pociągnięta do żadnego podatku.

Grecya.

Ateny, 11. listop. (*Wiadomości pobieżne.*) Korespondent ateński do *Triest. Ztg.* pisze: Trudno przypuszczać, by nowe ministerstwo mogło długo się utrzymać, gdyż niema ono w sobie wiele warunków żywotnych. Opinia publiczna nie jest mu wprawdzie przeciwną, ale w izbie będzie opozycya za kilka dni zanadto potężna. Szczególnie potrzeba się wielce obawiać partii byłego prezydenta gabinetu Kumundurosa, zwłaszcza, jeśli — jak słyhać od kilku dni — połączy się z partją bułgarską.

Zeszłego poniedziałku został zrabowany dyliżans między Tebami i Chaleydą; zbójcy schwyłali jednego z podróżnych, bogatego właściciela dóbr i byłego deputata, i żądają 2000 funt. szterl. okupu. Tego samego dnia została także zrabowana poczta listowa w pobliżu Kalamaty; wszystkie listy zniszczono, a kuryera puszczono.

Zeszłej niedzieli odbyła się instalacja nowego rektora naszego uniwersytetu. Król i ministrowie byli obecni na tej uroczystości. Nowym rektorem na rok szkolny 1865—66 jest dr. Beniselos, profesor medycyny.

Słyhać, że niektóre greckie wicekonszulatory w Lewancie mają być zwinięte ze względów oszczędności. Środek ten jest niestosowny, gdyż greckie agentury w Turcyi, gdzie mieszka bardzo wielu kupców greckich, są nieodzownie potrzebne.

Ceay bawełny w Liwadyi spadły znowu znacznie, ale zasób bawełny w tej prowincyi jest mały. — Od wczoraj mamy słotne powietrze, morze jest wzburzone. Tego roku oczekują w Grecyi bardzo ostrej zimy.

Kronika.

(*Iluminacya.*) Dla okazania wdzięczności za akt łaski monarszej miasto Lwów wczoraj wieczór na wezwanie rady miejskiej uroczystość było oświetlone.

(*Pożary*) W Pniewie w powiecie Nadworniańskim d. 14. b. m. spalił się stóg zboża wartości 59 zlr. Ogień był podłożony.

W Olszanic w powiecie Gliniańskim d. 15. b. m. spalił się przez nieostrożność budynek dworski wartości 100 zlr.

W Samborze d. 22. z. n. spaliła się stajnia i wozownia na przedmieściu lwowskiem. Ogień powstał przez nieostrożność.

Ostatnia poczta.

Buda, 19. listopada w południe. Właśnie skończyły się wybory do sejmu. W pierwszym okręgu wyborczym został wybrany baron *Eötvös*, w drugim *Piotr Rath*. — Na cześć imienia Jej Mości Cesarzowej odbyło się uroczyste nabożeństwo w parafialnym kościele miejskim w Peszcie i w twierdzy Budzie, na którym były obecne w Budzie znakomitości wojskowe i namiestnictwo, w Peszcie zaś kurya, rada gminna i komitat.

Paryż, 19. listop. *Paris* powiada, że wiadomość o urlopie marszałka Randona jest fałszywa. Marszałek był wczoraj obecnym na konferencyi ministerjalnej w Compiègne, i będzie także na przyszłej radzie ministerjalnej. Zś marszałek Mac Mahon — powiada dalej ten dziennik — udaje się do Austrii bez celu politycznego, tylko dla brania udziału w łowach u swego szwagra, wicehrabiego de Castries.

Podług dzisiejszego Montora obejmie redukcya kadrów armii 10.396 ludzi; żołnierze odpadających kadrów będą wcieleni do pozostających kompanii szwadronów i baterii. Ostateczne oszczędzenie w budżecie na rok 1867 wyniesie 12 $\frac{2}{3}$ milionów franków.

Mnichów, 19. listopada. *Baier. Ztg.* ogłasza oświadczenia, złożone przez reprezentatów Bawaryi, Saxonii i Elektoratu Heskiego na wczorajszym posiedzeniu związkowym, które kończy się temi słowy: Rządy te, wyzerpawszy już wszelkie środki, jakie podług ustawy związkowej zotawaly im do dyspozycyi, sądzą, że same sobie są winne oświadczyć, iż dopokąd w związku nie nastęrczy się nadzieja obrady uchwały opartej na zasadzie prawa, będą one swoje zadanie i swją czynność w tej sprawie pośród

zgrupowania związkowego uważały za skończone, i ogranicza się tylko na stanowczym proteście przeciw wszelkiemu załatwieniu, nie zgadzającemu się z tą zasadą prawną.

Szlez w i k , 19. listop. Podług okólnika szlezwickiej dyrekcji pocztowej zostały dzienniki: *Kieler Ztg.*, *Schleswig-holst. Ztg.*, i *Itzeh. Ztg.* rozporządzeniem barona Zedlitz z 17. b. m. zakazane w obrębie księstwa Szlezwiki.

Berna, 19. listop. Nadzwyczajna sesja zgrupowania federalnego została dziś zamknięta bez mowy prezydenta. Najbliższe zgrupowanie nastąpi w lutym 1866.

Nowy York, 9. listopada. Konwencja w Georgii odrzuciła dług zaciągnięty przez separatystów. — Rząd washingtonski wysłał rozkaz do fortu Monroe, ażeby się wstrzymano z rozbrojeniem okrętów wojennych. — Wybory w Jersey, Nowym Yorku, Massachusetts, Wisconsin i Minnesota wypadły na korzyść republikanów.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. listopada.

Hotel Langa: PP.: Myrbach Franciszek, c. k. radca dworu, z Krakowa. — Kreuter. c. ros. jeneral-major, z Kijowa. — Rzepecki Teodor, c. k. kapitan, z Przemysła. Hotel George: Olexiński Michał, z Sokala. — Radziejewski Edward, z Dittkowiec. Hotel europejski: Kopestyński Józef, z Bielska. — Ustrzycki Waleryan, z Zamiechowa. Hotel krakowski: Czermiński Ludwik, z Nadczy. — Kronstein Hipolit, z Kruhowa. — Sieromski Stanisław, z Kropiwnika. Hotel angielski: Załęski Stanisław, z Drohomyśla. Hotel Kuhna: Mierzeński Rafał, z Baryłowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. listopada.

PP.: Myrbach Franciszek, c. k. radca dworu, do Czerniowiec. — Hrabia Dzieduszycki Mieczysław, do Korniowa. — Hr. Pruszyński Józef, do Pomorzana. — Hr. Romer Władysław, do Ociecka. — Hr. Tyszkiewicz Oskar, do Wiednia. — Reindl Antoni, c. k. pens. major, do Wolicy. — Hirn-chal Karol i Lachner Fryderyk, c. k. pens. kapitanowie, do Stryja. — Brzozowski Zenon, do Rosyi. — Błażowski Hieronim, do Paniowiec. — Brodzki Adam, do Ostrowa. — Baroneze Magardy, do Suczawy. — Cikowski Antoni, do Złotnik. — Dylewski Maryan, do Rolowa. — Konaszewski Emil, do Warszawy. — Passakas Teodor, do Gródka. — Petrowicz Franciszek, do Wołoszkowa. — Pieńczykowski Józef, do Wybranówki. — Szeliski Kazimierz, do Chodaczkowa. — Zagórski Alexander, na Wołyn.

T E A T R.

Dzisiaj (przedst. niem.) „Nach 15 Jahren,“ opera komiczna w 2 oddziałach.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 20. listopada 1865.

Table with 6 columns: Para, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza według wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery. Rows for 7. god. zrana, 2. god. po poł., 10. god. wiecz.

Kurs Lwowski.

Dnia 20. listopada

Table with 4 columns: Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, Rubel srebry rosyjski, etc. Columns for gotówka and towarem (zl., c.).

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 20. listopada.

Table with 2 columns: Description (e.g., 5% Metaliki, 5% pożyczka narodowa) and values in złr. and kr.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 18. listopada.

Table of exchange rates for various currencies and bonds, including Austrian, Prussian, and English rates.

Table of domestic and foreign exchange rates, including rates for various banks and currencies like the Krone and Gulden.

Table of bank and government bond rates, including rates for various banks and government securities.

Table of gold and silver rates, including rates for gold coins, silver coins, and gold bars.